

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

2025-04-14 Nr. S.99

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
post@socmin.lt

DĖL DARBO KODEKSO 138 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos pramonininkų konfederacija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktu derinti Lietuvos Vyriausybės nutarimo projektu „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-184“ (reg. Nr. 25-5807), kuriuo pritariama Darbo kodekso 138 straipsnio 3 dalies pakeitimui – pailginti vaikų amžių nuo 12 iki 14 metų, kada darbuotojams suteikiama:

- viena papildoma poilsio diena per tris mėnesius (arba darbo laikas sutrumpinamas 8 val. per tris mėnesius),
- viena papildoma poilsio diena per mėnesį (arba darbo laikas sutrumpinamas 2 val. per savaitę),
- dvi papildomos poilsio dienos per mėnesį (arba darbo laikas sutrumpinamas 4 val. per savaitę),

– mokant darbuotojams vidutinį darbo užmokestį, **nepritaria šiam projektui** ir teikia žemiau nurodytas pastabas bei pasiūlymus:

Atkreipiame dėmesį, kad vaiko amžiaus pailginimo klausimas (kai darbuotojams mokant vidutinį darbo užmokestį suteikiamos papildomos poilsio dienos ar trumpinamas darbo laikas) buvo svarstytas dar 2022 m. Trišalėje taryboje. Tuomet darbdavių pusė pasiūlymui **nepritare**, ir bendru sutarimu buvo nuspręsta siūlyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai inicijuoti darbo grupę sisteminiams pokyčiams ir bendros koncepcijos parengimui, dalyvaujant darbdavių ir profesinių sąjungų atstovams¹.

Panašiai šis klausimas buvo svarstytas ir 2024 m. spalio 10 d. Darbo santykių komisijos posėdyje. Vėlgi, tiek darbdavių, tiek Vyriausybės atstovai **nepritare** siūlymui ilginti vaikų amžių ir išplėsti socialines garantijas darbuotojams, mokant vidutinį darbo užmokestį².

¹ <https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/veiklos-sritys/darbas/partneryste/trisal-taryb-protokolai/2022%2005%2024%20trisal%20r%20protokol%20suder%20su%20pirm.pdf>

² https://socmin.lrv.lt/public/canonical/1728888026/3275/DSK%20prtkl_2024%2010%2010_g1-s1014.pdf

Atkreipiame dėmesį į darbdavių organizacijų anksčiau išsakytus ir šiuo metu pakartojamus nepritario motyvus dėl siūlymo ilginti vaikų amžių, kuriam esant darbuotojams būtų suteikiama papildoma poilsio diena arba trumpinamas darbo laikas:

- Siūlymas yra populistinis ir nepagrįstas aiškiais duomenimis. Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-184 aiškinamajame rašte nepateikiama nei mokslinių tyrimų, nei psichologų ar edukologų vertinimų, kurie pagrįstų, kaip papildoma poilsio diena prisidėtų prie kokybiškesnio bendravimo su vaikais iki 14 metų, ypač turint omenyje, kad mokymosi metu vaikai didžiąją dienos dalį praleidžia mokyklose ar būreliuose. Taip pat nėra pateikta apklausų rezultatų, atskleidžiančių, ar tėvai šiuo metu suteikiamus „mamadienius“ išnaudoja būtent laikui su vaikais, o ne asmeninių reikalų tvarkymui.
- Siūlymas didintų darbdavių kaštus – tiek kompensuojant papildomus laisvadienes darbuotojams, tiek užtikrinant veiklos tęstinumą darbuotojų nebuvimo metu.
- Lietuvos pramonininkų konfederacijos narių patirtis rodo, kad nemaža dalis darbuotojų papildomomis poilsio dienomis naudojasi ne laikui su vaikais, bet asmeniniams reikalams spręsti. Todėl kyla klausimas – kodėl darbdavys turėtų už tai mokėti?
- Dabartinėje situacijoje darbdaviai susiduria su kvalifikuotos darbo jėgos trūkumu. Įmonėms, kuriose dirba daug darbuotojų, auginančių 12–14 metų vaikus, tektų ieškoti papildomų darbuotojų, kas dar labiau didintų darbo užmokesčio kaštus.
- Šiuo metu galioja Darbo kodekso 28 straipsnis, įtvirtinantis darbuotojų šeiminių įsipareigojimų gerbimo principą. Darbdaviai jau dabar gali teikti papildomas socialines garantijas darbuotojams, konkuruodami dėl jų su kitomis įmonėmis. Todėl tokias garantijas tikslinga palikti spręsti įmonės viduje, o ne įtvirtinti įstatymu.
- Darbdaviams neaišku, kodėl valstybė socialinę atsakomybę dėl tėvų ir vaikų santykių stiprinimo perkelia darbdaviams. Įmonių paskirtis – kurti pridėtinę vertę ir mokėti mokesčius, kuriuos valstybė skirsto pagal prioritetus. Tad jei papildomos poilsio dienos būtų įtvirtintos įstatymu, jos turėtų būti finansuojamos ne iš darbdavio lėšų, bet iš valstybės biudžeto ar Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, **nepritariame** Vyriausybės nutarimo projektui. Siūlome grįžti prie sisteminio požiūrio ir inicijuoti holistinę nacionalinio poilsio režimo reglamentavimo peržiūrą, o ne fragmentiškai taisyti atskirus aspektus, nematant visos sistemos visumos.

Maloniai Jūsų prašome įvertinti pateiktus pasiūlymus bei tikimės tolimesnio konstruktyvaus ir sėkmingo bendradarbiavimo.

Generalinė direktorė

Raminta Radavičienė